

norden

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
www.norden.org

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Naisten ja miesten välisellä tasa-arvolla tarkoitetaan Pohjoismaissa vallan ja vaikutusmahdollisuuksien tasapuolista jakautumista, miesten ja naisten yhtäläisiä oikeuksia, velvollisuuksia ja mahdollisuuksia kaikilla elämänalueilla yhteiskunnassa, jossa ei ole sukupuolisiinonnaista väkivaltaa.

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen

Valtavirtaistaminen on strategia, jonka avulla naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen sisällytetään kaikkeen toimintaan.

Sukupuolivaikutusten arviointi

Sukupuolivaikutusten arviointi tarkoittaa sitä, että suunniteltujen toimenpiteiden ja toimintojen vaikutuksia yksilön elämään arvioidaan sekä naisten että miesten kannalta.

Sopimusehdot

Sitoudun noudattamaan Pohjoismaiden ministerineuvoston sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen yleisiä periaatteita sekä vastaamaan naisten ja miesten tasa-arvon edistämisestä omalla yhteistyöalueellani. Sitoudun myös noudattamaan yleisiä ehtoja sukupuolinäkökulman ottamisesta huomioon ministerineuvoston talousarvion laadinnassa, viestintä- ja koulutustoiminnassa sekä yhteistyöelinten työssä ja kokoonpanoissa.

Mikäli näitä sopimusehtoja rikotaan, ministerineuvoston toiminnalla on todennäköisesti ei-toivottuja vaikutuksia naisten ja miesten tasa-arvoon Pohjoismaissa.

ANP2009:784

Suunnittelu: Pohjoismaiden ministerineuvosto

Paino: Scanprint A/S

Printed in Denmark

Painos: 500

Kuvat: Johannes Jansson/norden.org

norden

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen pohjoismaisessa yhteistyössä

Sukupuolisilmälasien käyttöohje

JOULUKUU 2009

Sukupuolisilmälasien käyttöohje

Sukupuolisilmälaseilla voi tarkastella toimintaa ja toimintaympäristöä sukupuolinäkökulmasta.

Kartoita lähtötilanne

Testikysymys 1: Kohdistuuko toiminta ihmisten elämään ja arkeen?

- Jos vastaat kyllä, toiminta saattaa vaikuttaa naisten ja miesten tasa-arvoon.

Testikysymys 2: Kohdistuuko toiminta elämänalueille, joilla naisten ja miesten välillä on merkittäviä eroja?

- Jos vastaat kyllä, toiminta todennäköisesti vaikuttaa naisten ja miesten tasa-arvoon.

Selvitä myös nämä

- Ovatko naiset ja miehet tasapuolisesti edustettuina toiminnassa ja päätöksenteossa?
- Onko saatavilla sukupuolen mukaan eriteltyä tietoa (esim. tutkimuksia, tilastoja)?
- Mikä on toimintaympäristön naisten ja miesten senhetkinen elämäntilanne (esim. pienten lasten vanhemmat, yksineläjät, omaishoitajat)?
- Miten erilaiset resurssit (esim. raha, aika, tila) ja mahdollisuudet (esim. työtehtävät, urakehitys) jakautuvat naisten ja miesten välillä?
- Onko naisten ja miesten tasa-arvo otettu huomioon toimintaa koskevissa yleisissä ohjeissa, arvoissa ja visioissa?

Sukupuolisilmälaseilla näkee myös kauas, aina toiminnan sukupuolivaikutuksiin saakka.

Arvioi vaikutukset

Oletko havainnut eroja naisten ja miesten välillä? Selvitä siinä tapauksessa, mistä erot johtuvat ja miten ne voidaan poistaa. Näennäisesti sukupuolineutraali toiminta voi myös vaikuttaa kielteisesti tasa-arvoon.

Sukupuolivaikutukset on syytä arvioida etukäteen, vaikka se merkitsisikin lisätyötä.

Tieto auttaa näkemään tasa-arvon toteutumisen esteet ja siten kohdentamaan toiminnan oikein.

Aseta tavoitteet

Toiminnalle on luotava konkreettiset ja mitattavissa olevat tasa-arvotavoitteet. Näin voidaan tutkia, ovatko tulokset tasa-arvon kannalta positiivisia.

- Millainen tasa-arvo on toiminnan tavoitteena?
- Mitä tasa-arvotavoitteita on saavutettava?

Asetetut tavoitteet on sisällytettävä toiminnan yleisiin arvoihin ja visioihin.

Katso moneen suuntaan

Tavoitteiden asettamiseen liittyy kiinteänä osana seurannan järjestäminen. Toimintaa ja saavutettuja tuloksia on arvioitava:

- Muuttuiko toimintaympäristö tasa-arvoisemmaksi?
- Saavutettiin tavoitteet vai mentiinkö metsään?

Linkkejä ja lisätietoa

(Linkkeihin saattaa tulla muutoksia.)

Islanti:

<http://www.gender.is/jafnretti/?D10cID=News&lang=EN> (englanniksi ja islanniksi)

http://www.jafnretti.is/D10/_Files/Samthaetting.pdf (islanniksi)

Norja:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/tema/andre/Integring_av_kjonnsperspektivet.html?id=1253 (norjaksi)

Ruotsi:

www.regeringen.se/sb/d/3267 (ruotsiksi ja englanniksi)

Suomi:

<http://www.stm.fi/Resource.phx/vastt/tarvo/tvirta/index.htm>

<http://www.minna.fi/minna/valtavirtaistaminen/index.htm>

Tanska:

<http://www.lige.dk/koensmainstreaming.asp> (tanskaksi)

Pohjoismaat:

<http://www.norden.org/fi/julkaisut/julkaisut/2005-719>

Sukupuolitietoinen budjetointi:

<http://www.norden.org/pub/sk/showpub.asp?pubnr=2006:571> (englanniksi, tanskaksi, norjaksi, ruotsiksi)

<http://www.norden.org/pub/sk/showpub.asp?pubnr=2006:765> (ruotsiksi)

<http://www.norden.org/pub/sk/showpub.asp?pubnr=2005:731> (englanniksi ja ruotsiksi)

Euroopan neuvosto:

http://www.coe.int/T/E/Human_Rights/Equality/02._Gender_mainstreaming/

EU:

Gender Mainstreaming in the EU Member States

<http://www.sweden.gov.se/sb/d/8600/a/75096>

EU's Gender Equality site

http://ec.europa.eu/employment_social/gender_equality/index_en.html

YK:

The Division for the Advancement of Women (DAW)

<http://www.un.org/womenwatch/daw/index.html>